

Formularz sprawozdawczy dotyczący promocji i informacji

Numer programu (CCI):	2007PL-161-PO-007
Nazwa programu:	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013
Załącznik do sprawozdania nr:	Sprawozdanie okresowe z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 za I półrocze 2014 r.
Okres sprawozdawczy:	od: 01.01.2014 do: 30.06.2014

1. Zrealizowane działania w zakresie informacji, promocji i szkoleń

W okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 prowadziła działania mające na celu **podniesienie i wzmocnienie poziomu wiedzy mieszkańców województwa lubelskiego o szansach i kierunkach rozwoju regionalnego, wynikających z możliwości wykorzystania środków z Unii Europejskiej** w szczególności poprzez podsumowanie dorobku wdrażania RPO WL 2007-2013 i zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o Programie Regionalnym 2014-2020. Działania były prowadzone zgodnie z **Planem komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013** (którego ostatnia aktualizacja została przyjęta w dniu 29 kwietnia 2013 r., przez Dyrektora Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego, jako osobę upoważnioną przez Zarząd Województwa Lubelskiego do zatwierdzania ww. dokumentu) oraz **Rocznym planem działań informacyjnych i promocyjnych na 2014 rok Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013** (zatwierdzonym w dniu 28 lutego 2014 roku oraz zaktualizowanym w dniu 15 maja 2014 roku przez Dyrektora Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego, jako osobę upoważnioną przez Zarząd Województwa Lubelskiego do zatwierdzania ww. dokumentu). Były one adresowane przede wszystkim do opinii publicznej, potencjalnych beneficjentów, beneficjentów oraz partnerów społecznych i gospodarczych. Koncentrowały się na sześciu głównych obszarach: informacja, promocja, edukacja, Internet, ewaluacja, wymiana doświadczeń. Listę najważniejszych działań oraz ich szczegółowy opis przedstawia tabela poniżej.

Tabela 1. Zrealizowane działania

Lp.	Nazwa działania	Opis działania
Informacja		
IZ RPO WL		
1.	Punkty informacyjne	<p>W pierwszym półroczu 2014 r. Punkty Informacyjne RPO WL zlokalizowane w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego w Lublinie oraz w filiach UMWL w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu odwiedziło łącznie 1 135 osób. Ponadto punkty udzieliły 168 odpowiedzi na pytania przekazane za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz przeprowadziły 1 177 rozmów telefonicznych.</p> <p>Działalność Punktów Informacyjnych RPO WL skierowana jest do ogółu społeczeństwa, beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO WL na lata 2007-2013. Warto zaznaczyć, że jakość funkcjonowania Punktów Informacyjnych RPO WL, wg osób, które skorzystały z ich usług została oceniona średnio na 4,6 (przy maksymalnej możliwej ocenie 5).</p>

		IP II RPO WL
		<p>W okresie sprawozdawczym osobiście Punkt Informacyjny Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie odwiedziło 612 osób. Konsultanci udzielili 127 odpowiedzi na zapytania pisemne (wpływające drogą mailową). W pierwszym półroczu 2014 r. udzielono 1 545 informacji telefonicznych.</p> <p>Działalność Punktu Informacyjnych LAMP skierowana jest do beneficjentów oraz potencjalnych beneficjentów (głównie przedsiębiorców i Instytucji Otoczenia Biznesu) RPO WL na lata 2007-2013. Warto zaznaczyć, że jakoś funkcjonowania Punktu Informacyjnego LAMP, wg osób, które skorzystały z jego usług została oceniona średnio na 4,4 (przy maksymalnej możliwej ocenie 5).</p>
Promocja		
2.	Kampania promocyjno-wizerunkowa o szerokim zasięgu podsumowująca RPO WL na lata 2007-2013 (IZ RPO WL)	<p>IZ RPO WL przeprowadziła kampanię promocyjno-wizerunkową o szerokim zasięgu podsumowującą RPO na lata 2007-2013 w okresie od maja do czerwca 2014 r. pn. <i>Sam zobacz, jak dużo się zmieniło</i>. Warto zaznaczyć, że w jej ramach, a także po jej zakończeniu do końca listopada 2014 r. IZ RPO zleciła usługę profesjonalnej obsługi oficjalnego Fan Page'a RPO WL na portalu Facebook.</p> <p>Szczegółowy opis kampanii został umieszczony w pkt. 6 <i>Informacje dodatkowe</i>.</p>
3.	Kampania o szerokim zasięgu informująca o RPO WL na lata 2014-2020 (IZ RPO WL)	<p>IZ RPO WL przeprowadzi kampanię o szerokim zasięgu informującą o RPO WL na lata 2014-2020 w IV kwartale 2014 r. lub w I kwartale 2015 r., w zależności od tempa prac nad Programem i jego notyfikacji przez KE.</p>
4.	Działania informacyjno – promocyjne wspomagające kampanie (IZ RPO)	<p>W pierwszym półroczu 2014 r. IZ RPO WL zorganizowała takie działania wspomagające jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> dwa z trzech planowanych etapów cykli audycji radiowych i spotów pn. Lubelskie w Unii, dotyczących efektów wdrażania RPO WL (w marcu oraz w czerwcu, ostatni etap będzie we wrześniu). Warto dodać, że ww. działanie jest kontynuacją zapoczątkowanego w 2013 r. cyklu 13 audycji i spotów radiowych pn. <i>Lubelskie w Unii</i>, które szczegółowo zostało opisane w sprawozdaniu rocznym za 2013 r. W tegorocznej edycji, by zachęcić mieszkańców regionu do aktywnego słuchania ww. audycji IZ RPO WL zorganizowała konkurs z nagrodami pn. <i>RPO z bliska</i>, który polegał na udzieleniu prawidłowych odpowiedzi na pytania związane z tematem danego reportażu. Szczegóły dot. audycji i konkursu dla słuchaczy dostępne są na stronie internetowej rpo.lubelskie.pl pod adresem: http://www.rpo.lubelskie.pl/front/page/get/717/ II etap akcji informacyjnej dla szkół gimnazjalnych województwa lubelskiego związanych z dziesiątą rocznicą przystąpienia Polski do UE, który polegał na koordynacji organizacji konkursu wiedzy w okresie od stycznia do marca 2014 r., w szkołach, które wyraziły chęć udziału w akcji oraz na dystrybucji nagród w jego ramach. I etap ww. akcji został opisany w sprawozdaniu rocznym za 2013 r. Szczegóły dot. I etapu dostępne są na stronie internetowej rpo.lubelskie.pl pod adresem:

		<p>http://www.rpo.lubelskie.pl/front/page/get/719/ Natomiast relacje z konkursów wiedzy w szkołach oraz galeria zdjęć dostępne są pod adresem: http://www.rpo.lubelskie.pl/front/page/get/732/</p> <ul style="list-style-type: none"> • Włączenie się w organizację akcji promocyjnej związanej z obchodami, w dniu 1 maja 2014 r., dziesiątej rocznicy przystąpienia Polski do UE poprzez m.in. <ul style="list-style-type: none"> ✓ wspieranie działań IK NSRO, jako podmiotu koordynującego wszystkie elementy ww. akcji, ✓ pomoc merytoryczną Telewizji Polskiej S.A. w realizacji audycji i spotów telewizyjnych, ✓ organizację imprezy plenerowej w Lublinie w dniu 1 maja 2014 r., ✓ udzielanie niezbędnej pomocy Beneficjentom RPO WL w przygotowaniu i organizacji Dni Otwartych Funduszy Europejskich w dniach 1-11 maja 2014 r. (m.in. druk i dystrybucja ulotek i plakatów zachęcających do udziału w DOFE). <p>Szczegółowy opis organizacji imprezy plenerowej w Lublinie oraz Dni Otwartych Funduszy Europejskich na Lubelszczyźnie wraz z galerią zdjęć został zamieszczony w pkt. 6 <i>Informacje dodatkowe</i>.</p> <p>Obok ww. działań, IZ RPO WL stale współpracuje ze środowiskiem dziennikarskim mediów lokalnych i ogólnokrajowych informując media oraz przysyłając komunikaty dot. m.in. bieżącego stanu wdrażania RPO WL na lata 2007-2013 i zrealizowanych w jego ramach projektach oraz stanu prac nad nowym Programem Regionalnym. Instytucja Zarządzająca RPO WL korzysta również z profesjonalnej usługi monitoringu mediów świadczonej przez Instytut Monitorowania Mediów Sp. z o.o. w Warszawie. W okresie sprawozdawczym opublikowanych zostało 1 011 publikacji (artykułów/audycji/spotów radiowych lub telewizyjnych) dotyczących RPO WL. W zdecydowanej większości miały one charakter pozytywny lub neutralny.</p>
5.	Działania promocyjne wspomagające kampanie IZ RPO (IP II)	<p>W okresie sprawozdawczym LAWP w Lublinie zorganizowała I turę II edycji „Targów dla przedsiębiorczych 2014”. Wzięło w niej udział 30-u beneficjentów, którzy skorzystali z funduszy unijnych w ramach I i II Osi RPO WL. Wystawcy reprezentowali różne typy działalności gospodarczych, m.in. ochrony zdrowia ludzkiego, gastronomii, turystyki, hotelarstwa, produkcji oraz różnorodne typy usług. Wystawcami byli beneficjenci ze wszystkich powiatów województwa lubelskiego. Celem targów było przedstawienie opinii publicznej dobrych praktyk korzystania z funduszy unijnych przez firmy z Lubelszczyzny.</p> <p>Ponadto, LAWP uczestniczyła w imprezie plenerowej organizowanej przez IZ RPO, związanej z dziesiątą rocznicą wstąpienia Polski do UE.</p> <p>IP II na bieżąco przysyłała komunikaty do mediów dotyczące istotnych zagadnień związanych z realizowanymi zadaniami statutowymi instytucji, a więc z realizacją I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007-2013, np. informacje dotyczące stanu wdrażania I i II Osi RPO WL 2007-2013.</p>
6.	Przygotowanie, wydruk i rozpowszechnienie materiałów	W okresie sprawozdawczym IZ RPO WL nie wykonała drukowanych materiałów informacyjno-promocyjnych.

	<p>informacyjnych i promocyjnych na temat RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu.</p> <p>Drukowane materiały informacyjne (IZ RPO)</p>	<p>W trakcie realizacji jest wykonanie usługi poligraficznej polegającej na druku zaktualizowanej publikacji, której tematem będą formy wypoczynku dostępne na Lubelszczyźnie dzięki projektom zrealizowanym, bądź będącym w trakcie realizacji w ramach RPO WL na lata 2007-2013 oraz opracowanie i wykonanie druku biuletynu informacyjnego „Puls Regionu”. Druk pozostałych materiałów informacyjnych i promocyjnych (w tym druk kalendarzy na 2015 r.) zostanie zrealizowany w II połowie 2014 r.</p>
7.	<p>Przygotowanie, wydruk i rozpowszechnienie materiałów informacyjnych i promocyjnych na temat RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu.</p> <p>Materiały promocyjne (IZ RPO)</p>	<p>W okresie sprawozdawczym IZ RPO WL nie wykonała materiałów promocyjnych.</p> <p>IZ RPO WL częściowo opłaciła jedynie wykonanie sesji zdjęciowych projektów zrealizowanych przy udziale środków RPO WL.</p> <p>W trakcie realizacji jest usługa wykonania podstawowych materiałów promocyjnych pozwalających na stworzenie identyfikacji wizualnej biura oraz materiałów konferencyjnych (m.in. notesy, teczki, długopisy).</p> <p>Pozostałe materiały promocyjne (w tym zamówienie materiałów reklamowych dotyczących nowego programu typu: ścianki, roll-upy, namioty, balony itp.) zostaną wykonane w II połowie 2014 r.</p>
8.	<p>Przygotowanie, wydruk i rozpowszechnienie materiałów informacyjnych i promocyjnych na temat RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu.</p> <p>Drukowane materiały informacyjne (IP II)</p>	<p>W okresie sprawozdawczym nie zostały wykonane drukowane materiały informacyjne.</p> <p>W trakcie realizacji jest druk wizytówek.</p> <p>Druk pozostałych materiałów informacyjnych i promocyjnych (w tym druk kalendarzy na 2015 r.) zostanie zrealizowany w II połowie 2014 r.</p>
9.	<p>Przygotowanie, wydruk i rozpowszechnienie materiałów informacyjnych i promocyjnych na temat RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu.</p> <p>Materiały promocyjne (IP II)</p>	<p>W okresie sprawozdawczym LAW P nie wykonała materiałów promocyjnych.</p> <p>W trakcie realizacji jest usługa wykonania materiałów promocyjnych pozwalających na stworzenie identyfikacji wizualnej biura oraz materiałów konferencyjnych takich jak: teczki na dokumenty oraz 2 rodzaje notesów.</p>
Edukacja		
10.	<p>Organizacja i prowadzenie działań edukacyjnych dla beneficjentów na temat RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu. (IZ RPO)</p>	<p>W I półroczu 2014 r. IZ RPO WL przeprowadziła 3 szkolenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Szkolenie z zakresu wyliczania luki finansowej dla beneficjentów RPO w Osiach Priorytetowych III-VIII</i> (w szkoleniu uczestniczyło 78 osób, w tym 46 kobiet i 32 mężczyzn); - <i>Archiwizacja dokumentacji projektów finansowanych w ramach środków pochodzących z UE - II edycja</i> (w szkoleniu uczestniczyło 81 osób, w tym 64 kobiety i 17 mężczyzn); - <i>Zachowanie trwałości projektów współfinansowanych ze środków EFRR w ramach RPO WL na lata 2007-2013 - II edycja</i> (w szkoleniu uczestniczyło 81 osób, w tym 52 kobiety i 29 mężczyzn). <p>W szkoleniach organizowanych przez IZ RPO WL w okresie sprawozdawczym przeszkolonych zostało łącznie 240 osób, w tym 162 kobiety i 78 mężczyzn.</p> <p>Przygotowywana przez IZ RPO WL tematyka szkoleń adresowana była zarówno do beneficjentów, jak i potencjalnych beneficjentów RPO WL na lata 2007-2013.</p>

		Warto zaznaczyć, że szkolenia, wg osób biorących w nich udział, zostały ocenione średnio na 4,76 (przy maksymalnej możliwej ocenie 5).
11.	Organizacja i prowadzenie działań edukacyjnych dla beneficjentów na temat RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu. (IP II)	<p>W pierwszym półroczu 2014 r. LAMP w Lublinie zorganizowała 1 szkolenie pn. <i>Jak rozliczyć dotację unijną – zasady poprawnego wypełniania wniosku o płatność</i>, w którym uczestniczyło łącznie 21 osób, w tym 14 kobiet i 7 mężczyzn.</p> <p>Zakres szkoleń Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie odpowiada potrzebom zarówno beneficjentów, jak i potencjalnych beneficjentów RPO WL na lata 2007-2013.</p> <p>Warto zaznaczyć, że szkolenie, wg osób biorących w nim udział, zostały ocenione na 4,89 (przy maksymalnej możliwej ocenie 5).</p>
12.	Organizacja i udział w konferencjach, seminariach, warsztatach i innych rodzajach spotkań dotyczących RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu.(IZ RPO)	<p>W okresie sprawozdawczym IZ RPO WL nie zorganizowała konferencji i innych rodzajów spotkań dotyczących RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu. Konferencja podsumowująca efekty wdrażania RPO WL na lata 2007-2013 i informująca o nowym programie regionalnym zostanie przeprowadzona w II półroczu 2014 r.</p> <p>Przedstawiciele IZ RPO WL brali udział w 7 spotkaniach/konferencjach/impresach (w tym w roli prelegentów) na których prezentowane były efekty wdrażania RPO WL na lata 2007-2013 oraz poruszane były kwestie dotyczące nowej perspektywy finansowej i nowego programu regionalnego (m.in. na Targach Budowlanych „Lubdom” oraz Mieszkań i Nieruchomości w Lublinie w dniach 29-30 marca 2014 roku, w Zjeździe Absolwentów UMCS z okazji obchodów Jubileuszu 70-lecia istnienia Uniwersytetu w Lublinie w dniu 14 czerwca 2014 r., a także w IX Ekopikniku Rodzinnym nad Zalewem Zemborzyckim w Lublinie w dniu 29 czerwca 2014 r.).</p>
13.	Organizacja i udział w konferencjach, seminariach, warsztatach i innych rodzajach spotkań dotyczących RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu.(IP II)	<p>W okresie sprawozdawczym IP II zorganizowała 1 spotkanie z przedsiębiorcami, w którym uczestniczyło 9 osób.</p> <p>Spotkanie miało na celu poznanie spostrzeżeń, uwag i wymianę doświadczeń w zakresie wdrażania I i II Osi Priorytetowej RPO WL. Wnioski ze spotkania miały pomoc w przygotowaniu dokumentacji dotyczącej nowej perspektywy finansowej.</p> <p>Przedstawiciele LAMP uczestniczyli w spotkaniach i konferencjach, w których występowali w roli prelegentów. W I półroczu 2014 r. przedstawiciele LAMP wzięli udział w 5 spotkaniach/konferencjach.</p>
Internet		
14.	Stworzenie, modernizacja i administrowanie stronami i serwisami internetowymi dotyczącymi RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu. (podstrony portalu www.rpo.lubelskie.pl)	<p>W okresie sprawozdawczym IZ RPO WL rozpoczęła proces przygotowywania dokumentacji przetargowej (m.in. poprzez instytucję dialogu technicznego, zgodnie z zapisami ustawy <i>Prawo Zamówień Publicznych</i>) na wybór firmy odpowiedzialnej za stworzenie, administrowanie i utrzymanie strony internetowej poświęconej RPO WL 2014-2020.</p> <p>Ponadto, IZ RPO na bieżąco aktualizowała informacje oraz opracowywała materiały zamieszczone w zasobach portalu, opłacała koszty utrzymania ww. portalu, w tym m.in. utrzymania domen oraz koszty skrzynek e-mail wspomagających zarządzanie.</p> <p>Informacje umieszczone w zasobach wortalu Regionalnego Programu Operacyjnego adresowane</p>

		<p>są do ogółu mieszkańców województwa lubelskiego, beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO WL na lata 2007-2013. Wortal posiada w bocznym menu specjalną zakładkę pn. <i>Przewodnik RPO</i>, w której podmioty i instytucje ubiegające się o wsparcie z RPO mogą znaleźć dokładne dane dotyczące procesu aplikacyjnego, zestawienia obszarów, w których można starać się o unijne dofinansowanie, kwot zarezerwowanych na poszczególne priorytety itp.</p> <p>Ponadto, od II połowy 2012 r., wortal posiada nową subdomenę dla podstrony pn. <i>Nowa Perspektywa Finansowa</i>, na której zamieszczane są wszelkie informacje dotyczące nowej perspektywy finansowej oraz nowego Programu, a także dokumenty na ich temat, które są na bieżąco aktualizowane. Od II połowy 2012 r. funkcjonuje również na portalu zmodernizowany serwis pod nazwą <i>Mapa projektów</i>, które obok funkcjonującej zakładki <i>Dobre praktyki</i> jest kolejnym przejrzystym, interaktywnym, na bieżąco aktualizowanym (m.in. poprzez zamieszczanie najnowszych, artystycznych zdjęć zakończonych projektów) i bardzo prostym w obsłudze narzędziem promującym efekty realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego w województwie lubelskim.</p> <p>Pozostałe działania związane z obszarem Internet zostaną zrealizowane w II półroczu 2014 r.</p>
15.	<p>Stworzenie, modernizacja i administrowanie stronami i serwisami internetowymi dotyczącymi RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu. (portal www.lawp.eu)</p>	<p>W okresie sprawozdawczym IP II opłaciła abonament za utrzymanie domeny www.lawp.eu.</p> <p>Ponadto, IP II na bieżąco uaktualniała informacje zamieszczone na stronie.</p> <p>Portal Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie dedykowany jest zarówno beneficjentom, jak i potencjalnym beneficjentom RPO WL na lata 2007-2013. Ponadto, portal skierowany jest również do ogółu mieszkańców województwa lubelskiego poprzez funkcjonowanie m.in. zakładki <i>Dobre praktyki</i> na której prezentowane są efekty realizacji I i II Osi Priorytetowej RPO WL.</p>
16.	<p>Administrowanie serwisami internetowymi www.funduszeuropejskie.gov.pl oraz www.baza.funduszeuropejskie.gov.pl oraz obsługa Wyszukiwarki Dotacji (IZ RPO)</p>	<p>IZ RPO WL bezkosztowo administrowała, w zakresie udzielonych przez IK NSRO upoważnień, wymienionymi serwisami internetowymi (w tym nową Bazą Wiedzy o FE).</p>
Ewaluacja		
17.	Badania ewaluacyjne	IZ RPO WL
		<p>Badanie pn. „Ocena efektów działań informacyjno-promocyjnych prowadzonych w ramach RPO WL na lata 2007-2013” na potrzeby sprawozdania końcowego zrealizowane zostanie w II półroczu 2014 r.</p>
		IP II RPO WL
IP II w Lublinie nie przeprowadza działań ewaluacyjnych.		
Wymiana doświadczeń		
18.	<p>Udział w sieci wymiany informacji o zasięgu ponadlokalnym, ponadregionalnym i międzynarodowym, w celu wymiany doświadczeń i propagowania dobrych wzorów dotyczących działań informacyjno-promocyjnych w ramach RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu.</p>	IZ RPO WL
		<p>W okresie sprawozdawczym IZ RPO WL zorganizowała 1 spotkanie związane z wymianą doświadczeń. Spotkanie przedstawicieli IZ RPO WL z przedstawicielami Instytucji Zarządzającej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 odbyło się w Janowie Lubelskim w dniach</p>

	(IZ RPO)	<p>29-30 maja 2014 r. i dotyczyło prezentacji wybranych projektów zrealizowanych w ramach RPO WL na lata 2007-2013 oraz omówienia systemu informacji i promocji w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020. Poruszone zostały m.in. kwestie dotyczące planów promocji beneficjentów RPO, jak również procedury opracowywania Strategii Komunikacji Regionalnych Programów Operacyjnych. Podczas spotkania podsumowano wydarzenia dot. obchodów dziesiątej rocznicy wejścia Polski do UE.</p> <p>Ponadto, w ramach niniejszego zadania finansowane były wyjazdy służbowe krajowe pracowników IZ RPO WL na spotkania, konferencje, warsztaty stanowiące forum wymiany informacji i doświadczeń dot. m.in. promocji „dobrych praktyk” (np.: spotkanie pomiędzy przedstawicielami IZ RPO WL oraz Instytucji Zarządzającej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013, które odbyło się w Rzeszowie w dniach 27-28 marca 2014 r., udział w spotkaniach Grupy Sterującej ds. informacji i promocji Funduszy Europejskich działającej przy IK NSRO w Warszawie w dniach 6-7 marca 2014 r. oraz w dniach 2-3 czerwca 2014 r., udział w spotkaniach redaktorów Portalu FE w dniu 11 lutego 2014 r.)</p>
19.	Grupy Robocze	<p style="text-align: center;">IZ RPO WL i IP II RPO WL</p> <p>W okresie sprawozdawczym IZ RPO WL wraz z IP II zorganizowały łącznie 2 spotkania Grupy Roboczej ds. Informacji i Promocji RPO WL 2007-2013, w następujących terminach: 31 marca; 24 czerwca 2014 r. oraz 1 spotkanie Grupy Roboczej ds. Informacji i Promocji Funduszy Europejskich UMWL w następującym terminie: 25 luty 2014 r.</p>

UWAGA: Nazwy działań oraz ich opisy powinny bazować na nazwach działań i opisach zawartych w tabeli nr 1, znajdującej się w Rocznym planie działań informacyjnych i promocyjnych.

2. Postęp rzeczowy działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych¹

Tabela 2. Postęp rzeczowy

Obszar	Wskaźnik	Jednostka	Rok	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		
			Półroczne	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	
Punkty kontaktowe*	Liczba punktów informacyjnych**	szt.	Realizacja	0	0	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
			Wartość docelowa ²	-		-		-		-		-		-		-		-		RPD IP 2014 5	PK 5	
			Wartość bazowa	0																		
	Liczba osób odwiedzających punkty**	osoby	Realizacja	0	0	544	860	3 047	4 377	6 555	8 556	10 132	11 790	13 803	16 458	17 807	19 280	21 027				
			Wartość docelowa	-		-		-		-		-		-		-		-		RPD IP 2014 1 500 osób łącznie we wszystkich punktach	PK 20 000 osób łącznie we wszystkich punktach	
			Wartość bazowa	0																		
	Liczba odpowiedzi udzielanych drogą elektroniczną**	szt.	Realizacja	0	0	447	823	1 432	1 922	2 517	3 047	3 519	4 069	4 564	5 491	5 869	6 160	6 455				
			Wartość docelowa	-		-		-		-		-		-		-		-		RPD IP 2014 500 odpowiedzi łącznie we wszystkich punktach	PK 7 000 odpowiedzi łącznie we wszystkich punktach	
			Wartość bazowa	0																		
	Liczba odpowiedzi udzielanych drogą telefoniczną**	szt.	Realizacja	0	0	8 340	9 847	18 363	20 228	29 379	36 792	42 827	47 813	53 517	60 406	64 438	68 581	71 303				
			Wartość docelowa	-		-		-		-		-		-		-		-		RPD IP 2014 4 500 odpowiedzi	PK 70 000 odpowiedzi	

¹ Jeśli ilość danych uniemożliwia wypełnienie tabeli w sprawozdaniu, należy załączyć dodatkową tabelę w formacie xls. Jeśli dane dotyczące wskaźników nie są dostępne, należy zaznaczyć kiedy będą możliwe do zaprezentowania (w polu „Komentarz”).

² Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznej planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata: 2010, 2013, 2015).

																						łącznie we wszystkich punktach	łącznie we wszystkich punktach
			Wartość bazowa	0																			
Kampania informacyjno-promocyjna	Liczba kampanii informacyjno-promocyjnych	szt.	Realizacja	0	1	2	3	3	5	5	7	7	9	9	10	10	11	12					
			Wartość docelowa	-	-	-	URPO 3	-	-	URPO 9	RPD IP 2014 2	URPO 10	PK 10 (kampanii przeprowadzonych przez IZ RPO)										
			Wartość bazowa	0																			
Edukacja	Liczba zorganizowanych szkoleń	szt.	Realizacja	0	4	10	18	24	38	47	54	64	70	79	90	95	100	104					
			Wartość docelowa	-	-	-	URPO 8	-	-	URPO 25	RPD IP 2014 12	URPO 25	PK 100										
			Wartość bazowa	0																			
	Liczba uczestników szkoleń	osoby	Realizacja	0	811	2 217	2 878	3 761	5 008	5 873	6 449	7 194	7 707	8 331	8 998	9 369	9 751	10 012					
		Wartość docelowa	-	-	-	URPO 1 500	-	-	URPO 5 000	RPD IP 2014 800	URPO 5 000	URPO 5 000	PK 10 000										
		Wartość bazowa	0																				

Konferencje, seminaria, wykłady, warsztaty, prezentacje	Liczba zorganizowanych konferencji, seminariów, warsztatów i innych rodzajów spotkań	szt.	Realizacji	0	2	3	3	5	7	10	36	37	39	41	45	46	49	50			
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPD IP 2014 4	PK 50
			Wartość bazowa	0																	
	Liczba osób uczestniczących w ww. spotkaniach	osoby	Realizacja	0	463	542	542	853	1 492	1 578	2 225	2 385	2 432	2 512	2 886	2 912	2 958	2 967			
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPD IP 2014 360	PK 4 000
			Wartość bazowa	0																	
Serwisy internetowe	Liczba odwiedzin portalu www.lawp.eu	szt.	Realizacja	0	1 428	126 769	255 009	402 537	561 369	724 214	851 133	1 001 720	1 125 368	1 275 976	1 440 878	1 585 429	1 699 377	1 802 129			
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPD IP 2014 150 000	PK 1 500 000
			Wartość bazowa	0																	
	Liczba odwiedzin portalu www.rpo.lubelskie.pl	szt.	Realizacja	0	2 900 000	3 080 000	3 178 004	3 335 391	3 517 201	3 697 310	3 837 221	3 975 687	4 074 854	4 185 283	4 280 138	4 371 618	4 456 531	4 550 441			
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	URPO tylko dla www.rpo.lubelskie.pl 1 000 000	-	-	-	-	-	URPO tylko dla www.lubelskie.pl 3 000 000	-	-	-	RPD IP 2014 150 000	URPO tylko dla www.rpo.lubelskie.pl 3 500 000 PK 4 500 000
			Wartość bazowa	0																	
Newsletter	Liczba wysłanych wiadomości (łącznie stron www.rpo.lubelskie.pl i www.lawp.eu****)	szt.	Realizacja	0	0	0	25	167	312	382	454	521	578	628	686	734	783	845			
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPD IP 2014 95	PK 800
			Wartość bazowa	0																	
	Liczba subskrybentów newslettera****	szt.	Realizacja	0	0	0	141	3 351	3 479	3 574	4 158	4 795	5 469	6 186	6 935	7 700	8 480	9 278			
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPD IP 2014 300	PK 7 000
			Wartość bazowa	0																	

Publikacje	Liczba tytułów/ numerów publikacji	szt.	Realizacja	0	1	1	15	15	22	37	53	53	63	69	75	75	84	84			
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPD IP 2014 8	PK 80
			Wartość bazowa	0																	
	Wolumen egzemplarzy wszystkich publikacji, broszur i ulotek informacyjnych itp.	egz.	Realizacja	0	36 500	36 500	93 000	93 000	166 300	325 802	378 565	378 565	467 525	494 255	516 244	516 244	533 658	533 658			
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPD IP 2014 31 000	PK 500 000
			Wartość bazowa	0																	
Wymiana doświadczeń	Liczba grup roboczych	szt.	Realizacja	0	0	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPD IP 2014 2	PK 1
			Wartość bazowa	0																	
	Liczba spotkań grup roboczych	szt.	Realizacja	0	0	2	6	8	11	12	14	17	19	21	23	26	29	32			
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPD IP 2014 4	PK 30
			Wartość bazowa	0																	
Badania ewaluacyjne	Liczba ocen, ekspertyz, analiz, studiów, opracowań i koncepcji wykonanych przez ewaluatorów zewnętrznych ****	szt.	Realizacja	0	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	3	3	3	3			
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPD IP 2014 1	PK 4
			Wartość bazowa	0																	
Materiały informacyjno- promocyjne	Liczba rodzajów wszystkich materiałów	szt.	Realizacja	0	16	16	59	59	88	88	132	133	171	179	231	232	277	277			
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPD IP 2014 25	PK 250 łącznie dla IZ RPO i IP II
			Wartość bazowa	0																	

			Realizacja	0	19 221	19 221	60 592	60 592	100 652	100 652	200 444	200 944	274 094	276 199	307 339	307 359	344 088	344 088			
	<i>Liczba wydanych materiałów promocyjnych, reklamowych i informacyjnych</i>	szt.	Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RPD IP 2014 19 000	PK 300 000 łącznie dla IZ RPO i IP II	
			Wartość bazowa	0																	
Komentarz	<p>* Postęp rzeczowy wskaźników dotyczących sieci Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich jest sprawozdawany w formie rocznych Raportów Merytorycznych z wykonania porozumień z działalności sieci Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich w województwie lubelskim w ramach rozliczania dotacji celowych na prowadzenie punktów informacyjnych w ramach sieci PIFE.</p> <p>** Obecnie w ramach RPO WL funkcjonuje pięć Punktów Informacyjnych. Dwa punkty zlokalizowane zostały w Lublinie (Punkt Informacyjny IZ RPO WL, Punkt Informacyjny IP II w Lublinie). Natomiast trzy kolejne punkty, znajdujące się w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu, tworzą sieć lokalnych punktów informacyjnych. Z chwilą utworzenia przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju sieci Punktów Informacyjnych o Funduszach Europejskich, lokalne punkty RPO zostały włączone do nowego systemu punktów informacyjnych w Polsce, jednocześnie pozostając w sieci punktów RPO WL. Dane dotyczące wskaźników <i>Liczba punktów informacyjnych</i>, <i>Liczba osób odwiedzających punkty</i>, <i>Liczba odpowiedzi udzielanych drogą elektroniczną</i> oraz <i>Liczba odpowiedzi udzielanych drogą telefoniczną</i> dotyczą ww. punktów informacyjnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013.</p> <p>*** Ze względu na uruchomienie zmodernizowanego serwisu internetowego www.rpo.lubelskie.pl w grudniu 2008 r., a także w związku z usunięciem baz danych IZ RPO WL nie jest w stanie dokładnie określić liczby wysłanych wiadomości.</p> <p>**** Liczba nowych subskrybentów newslettera IZ RPO WL jest niemożliwa do określenia ze względu na brak narzędzi służących do mierzenia niniejszego parametru.</p> <p>***** Badania ewaluacyjne przeprowadzane na zlecenie IZ RPO WL i dotyczące zagadnień związanych z realizacją całego programu nie są finansowane z budżetu działań informacyjnych i promocyjnych. W tabeli ujęto tylko liczbę badań ewaluacyjnych związanych bezpośrednio z informacją i promocją.</p>																				

UWAGA: Nazwy działań oraz wskaźników powinny być tożsame z nazwami działań i wskaźników zawartymi w załączniku nr 1 do Roczego planu działań informacyjnych i promocyjnych.

3. Informacja nt. udostępnienia listy beneficjentów

Instytucja Zarządzająca opublikowała listę beneficjentów programu, zawierającą nazwy beneficjentów, tytuły operacji oraz wielkość wkładu publicznego / ~~wkładu publicznego w części odpowiadającej KE i budżetowi państwa*~~ w Internecie pod adresem/adresami: **www.rpo.lubelskie.pl** i **www.lawp.eu**.

W okresie sprawozdawczym lista beneficjentów była aktualizowana **32** razy.

4. Informacja nt. współpracy IZ PO/RPO z podmiotami wymienionymi w Art. 5 ust. 3 rozporządzenia 1828/2006.

Prowadząc działania informacyjne, promocyjne oraz szkoleniowe w okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca lub instytucja wykonująca zadania w jej imieniu współpracowała z następującymi podmiotami określonymi w Art. 5 ust. 3 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006:

☒ Władze krajowe, regionalne lub lokalne oraz agencje rozwoju	☐ Stowarzyszenia handlowe i zawodowe
☒ Partnerzy społeczni i gospodarczy	☒ Organizacje pozarządowe
☒ Organizacje przedsiębiorców	☒ Centra informacji europejskiej
☐ Przedstawicielstwo KE w Polsce	☒ Instytucje oświatowe

5. Informacje nt. analizy i oceny prowadzonych działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych

5.5.1. Czy w okresie sprawozdawczym były prowadzone badania ewaluacyjne dotyczące skuteczności i efektywności realizowanych działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych?

- Tak Nie

5.5.2. W wyniku przeprowadzonej oceny działań lub analizy informacji zwrotnych Instytucja Zarządzająca podjęła następujące działania usprawniające:

A.....
B.....
C.....

5.5.3. Czy w wyniku przeprowadzonej oceny działań, analizy informacji zwrotnych lub z innych powodów Instytucja Zarządzająca planuje dokonać modyfikacji Roczного planu działań informacyjnych i promocyjnych lub Planu komunikacji programu operacyjnego?

- Tak Nie

5.5.4. Zakres planowanych modyfikacji rocznego planu działań lub Planu komunikacji obejmuje (np. grupy docelowe, do których należy wzmocnić przekaz; rezygnacja z istniejącego lub wybór nowego narzędzia/kanału komunikacji):

- A. Wpisanie do RPD IiP zadania polegającego na wykonaniu interaktywnej prezentacji multimedialnej podsumowującej RPO WL na lata 2007-2013,
- B. Zmiany w RPD IiP dotyczące tematyki wybranych szkoleń,
- C. Zmiany w zapisach RPD IiP dotyczących budżetu działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych w 2014 r.,
- D. Zmiany w harmonogramie działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych,
- E. Wprowadzenie korekt minimalnych wskaźników (Załącznik 1),
- F. Korekty techniczne.

5.5.5. Planowane modyfikacje wynikają z następujących przyczyn:

- A. Zmiany spowodowane koniecznością dostosowania treści dokumentu do obecnego stanu wdrażania RPO WL,
- B. Zmiany spowodowane pojawieniem się oszczędności z przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych,
- C. Zmiany spowodowane dostosowaniem tematyki szkoleń do potrzeb edukacyjnych potencjalnych beneficjentów i beneficjentów RPO WL,
- D. Zmiany spowodowane aktualizacją zapisów dokumentu i koniecznością wprowadzenia niezbędnych korekt technicznych.

5.5.6. Czy w trakcie prowadzenia działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych Instytucja Zarządzająca zidentyfikowała istotne zagrożenia dla realizacji Roczno planu działań lub Planu komunikacji?

Tak

Nie

5.5.7. Zidentyfikowane istotne zagrożenia dotyczą:

- A.....
- B.....
- C.....

6. Informacje dodatkowe

OPIS DOBRYCH PRAKTYK:

Promocja, Kampania promocyjno-wizerunkowa o szerokim zasięgu, podsumowująca RPO WL na lata 2007-2013 (IZ RPO).

TŁO

Wzrost rozpoznawalności i świadomości istnienia Regionalnego Programu Operacyjnego wśród mieszkańców województwa lubelskiego poprzez informowanie o efektach realizacji programu stanowią najważniejsze priorytety działań promocyjnych prowadzonych przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego.

Konieczność realizacji kampanii promocyjnej wynika z obowiązków nałożonych na IZ RPO. Ramy prowadzonych działań określone są w Planie Komunikacji RPO WL oraz Rocznym Planie Działania informacyjnych i promocyjnych RPO WL, podlegających akceptacji i ocenie IK NSRO. Wypełnianie obowiązku informowania i promocji RPO jest weryfikowane zarówno przez IK NSRO jak i Komisję Europejską, poprzez składanie corocznych sprawozdań z realizacji RPO.

Wykorzystywanie funduszy europejskich stanowi istotną szansę dla regionu, dzięki czemu rośnie jego potencjał inwestycyjny, gospodarczy oraz atrakcyjność w odniesieniu do infrastruktury, czy poziomu życia jego mieszkańców. Jednak wciąż relatywnie niska jest świadomość społeczna związana z korzyściami, jakie niesie ze sobą wykorzystanie środków europejskich, w tym środków z Regionalnego Programu Operacyjnego.

Sposobem na zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat efektów RPO w województwie lubelskim była realizacja kampanii promocyjno-wizerunkowej RPO WL pod hasłem „**Sam zobacz, jak dużo się zmieniło**”, podkreślającej rolę projektów współfinansowanych w ramach RPO oraz ukazującej mieszkańcom województwa lubelskiego, że środki unijne z RPO WL towarzyszą im każdego dnia. Realizatorem kampanii było konsorcjum złożone z firm: Vena Art. (Lublin), Grupa medialna ITM (Lublin), Polskapresse Biuro Reklamy (Warszawa).

CELE KAMPANII

Celem głównym kampanii było podtrzymanie pozytywnego wizerunku marki Regionalnego Programu Operacyjnego.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie świadomości mieszkańców województwa nt. korzyści płynących z wdrażania RPO w regionie,
2. Wypromowanie efektów realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego jako konkretnych, indywidualnych korzyści dla przeciętnego mieszkańca regionu,
3. Zwiększenie rozpoznawalności wśród opinii publicznej projektów zrealizowanych przy współudziale środków RPO,
4. Uświadomienie mieszkańcom województwa ich pozycji jako ostatecznych odbiorców rezultatów realizacji projektów, a także wpływu projektów na ich życie,
5. Przewyciężenie problemu niezauważalności efektów realizacji programu,
6. Pokazanie rozwoju przedsiębiorczości na terenie województwa lubelskiego przy wsparciu ze środków RPO WL.

GRUPY DOCELOWE

Z szerokiej grupy odbiorców wyodrębniona została następująca grupa, do której kampania była skierowana:

- Ogół społeczeństwa, grupa mediowa 20-59.

CZAS I OPIS KAMPANII

Główne elementy kampanii realizowane były od **23 maja 2014 r. do końca czerwca 2014 r.** Działania na portalu Facebook spójne z przekazem kampanii, będą kontynuowane do końca listopada 2014 r.

Przez pryzmat inwestycji dofinansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego, IZ RPO WL chciała pokazać mieszkańcom województwa, że **fundusze europejskie są obecne w ich codziennym życiu**. Pomagają dojechać do pracy i szkoły, towarzyszą im w czasie wypoczynku i w obowiązkach zawodowych, sprawiają, że łatwiej i szybciej mogą dotrzeć na Lubelszczyznę oraz poruszać się po regionie, a mimo wszystko często ich nie dostrzegają.

Stąd pomysł na wykorzystanie niezwykłych okularów, wzorowanych na technologii Google Glass. Zakładając je odkrywamy zupełnie nową rzeczywistość. Okazuje się, że fundusze z RPO są bliżej niż myślimy. Otaczają nas, dlatego możemy spotkać je praktycznie wszędzie: w biznesie, komunikacji, turystyce i kulturze, zdrowiu, środowisku naturalnym oraz edukacji. **Kampania skupiła się na efektach programu, czyli konkretnych projektach, z którymi mieszkańcy Lubelszczyzny stykają się na co dzień.** Od 2007 r., kiedy ruszył Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego, do momentu przeprowadzenia kampanii zakończonych zostało ponad 2 000 unijnych przedsięwzięć. Przeszło 900 kolejnych inwestycji było w realizacji. Na ich wsparcie IZ RPO WL wykorzystwała 90% budżetu RPO, który liczy 4,9 miliarda zł.

Na ekranach **dziwięciu kin** w Lublinie, Białej Podlaskiej, Chełmie, Zamościu, Puławach, Kraśniku i Opolu Lubelskim oraz na antenie TVP Lublin pojawiły się **45 sekundowe spoty**. Dodatkowo w kinach, w których widzowie obejrzeliby spot, przed seansami rozdano **80 tysięcy zakładek do książek**. Przy realizacji spotu wykorzystane zostały najnowocześniejsze technologie. Zaprojektowano okulary „RPO Glass”, które niczym za sprawą zaczarowanego ołówka, zostały wydrukowane na drukarce 3D. Specjalne okulary były prostym i genialnym sposobem, aby przekazać całą masę skomplikowanych informacji o RPO bez słów. Poszerzona rzeczywistość

daje bowiem szerokie możliwości wchodzenia w interakcję z otoczeniem. Spoglądając na dany obiekt przez „RPO Glass”, wzorowanym na Google Glass, mieszkańcy regionu mogli zobaczyć dodatkowe informacje o przeznaczeniu obiektu, zakresie wykonanych prac, wysokości inwestycji etc. Dopiero wspomaganie się poszerzoną rzeczywistością mogło uświadomić im jak naprawdę wiele wokół nich się zmieniło, w jak wielu dziedzinach są obecne środki unijne, jak wielki wpływ ma to na ich codzienne życie.

Zdjęcia do filmu reklamowego nagrywano w Porcie Lotniczym Lublin SA, na drodze wojewódzkiej nr 822 z Lublina do terminala lotniczego w Świdniku, na boisku Zespołu Szkół w Mętowie, przed szpitalem wojewódzkim przy al. Kraśnickiej w Lublinie, w sąsiedztwie oczyszczalni ścieków w Nałęczowie oraz na Wyspie Wisły w Stężycy. Tym, co łączy te miejsca, są środki unijne z Regionalnego Programu Operacyjnego, które sprawiły, że dzisiaj możemy korzystać z tych miejsc.

Link do spotu:

<https://www.youtube.com/watch?v=FR7mnpbUCI8>

Link do wersji spotu typu making-off:

<https://www.youtube.com/watch?v=2KBb1MoyePw>

W regionie zawisło także **250 billboardów**.

Twój pomysł, europejskie pieniądze

ZOBACZ!
1,1 mld zł
na przedsiębiorczość

z Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Lubelskiego 2007-2013

lubelskie
www.rpo.lubelskie.pl

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

The billboard features a man in a suit looking through a pair of glasses. The background is a blurred office setting. Logos for the Lubelskie region and the Marshal's Office are visible.

Twój pomysł, europejskie pieniądze

ZOBACZ!
418 mln zł
na kulturę i turystykę

z Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Lubelskiego 2007-2013

lubelskie
www.rpo.lubelskie.pl

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

The billboard features a woman smiling, looking through a pair of glasses. The background is a blurred outdoor setting with a building. Logos for the Lubelskie region and the Marshal's Office are visible.

Twój pomysł, europejskie pieniądze

**ZOBACZ!
433 mln zł**
na edukację

z Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Lubelskiego 2007-2013

lubelskie
www.rpo.lubelskie.pl

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Twój pomysł, europejskie pieniądze

**ZOBACZ!
1,1 mld zł**
na transport

z Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Lubelskiego 2007-2013

lubelskie
www.rpo.lubelskie.pl

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Twój pomysł, europejskie pieniądze

**ZOBACZ!
755 mln zł**
na środowisko i czystą energię

z Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Lubelskiego 2007-2013

lubelskie
www.rpo.lubelskie.pl

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

6 wariantów kreacji graficznej billboardów informujących o głównych dziedzinach/obszarach, które w okresie programowania 2007-2013 uzyskały wsparcie ze środków RPO WL.

Kampanię uzupełniły działania prowadzone w Internecie na portalu **YouTube** oraz **Facebooku**, gdzie na fanów RPO WL czekały **konkursy z atrakcyjnymi nagrodami**. Do zwycięzców trafiły m.in. smartphony, laptopy, aparaty fotograficzne, darmowe wejściówki m.in. do ZOO w Zamościu, a także vouchery m.in. do jednego z hoteli, który otrzymał wsparcie z RPO.

Kampanię można było nie tylko zobaczyć, ale także usłyszeć. **Spoty radiowe** były emitowane w **pięciu lokalnych** rozgłośniach. Mimo, że kampania w radiu dobiegła końca, audycji można jeszcze posłuchać. Wystarczy wejść na stronę internetową kampanii pod adresem <http://www.rpo.lubelskie.pl/kampania2014/> i kliknąć w zakładkę „O kampanii”.

Urząd Marszałkowski przygotował też niespodziankę dla mieszkańców Lublina. Było nią symboliczne pożegnanie Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013. **25 czerwca 2014 r.** na Placu Litewskim wszyscy chętni mogli założyć prawdziwe Google Glass, które były inspiracją dla kreacji kampanii i zostały wykorzystane w spocie reklamowym. Całość kampanii i realizowanych w jej ramach działań miała więc charakter interaktywny, tak aby zbudować z odbiorcą interakcję wykraczającą poza tradycyjny kontakt z marką.

Jeden z niestandardowych elementów kampanii RPO WL w 2014 roku: Event na Placu Litewskim w Lublinie pn. Przetestuj Google Glass w Lublinie!

Warto podkreślić, że IZ RPO WL zobowiązała Wykonawcę do opracowania tzw. Key Visual, który stanowił background w realizacji działań wspomagających kampanię, pozostałych niezależnych od kampanii działań informacyjno-promocyjnych, w tym także druków (folderach, katalogach, terminarzach itd.) oraz gadżetów.

Wersja podstawowa oraz alternatywna Key Visual kampanii.

NARZĘDZIA I NOŚNIKI KAMPANII

Szczegółowe zestawienie nośników kampanii:

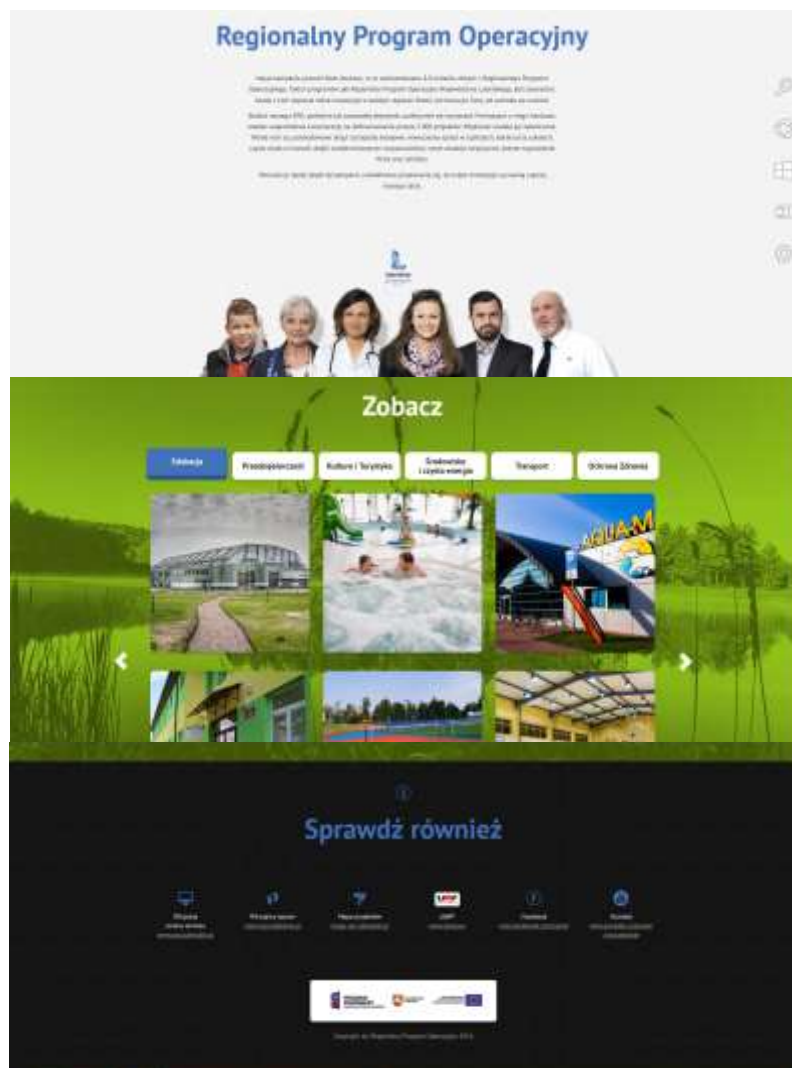
- **Spot reklamowy** emitowany w TVP Info Lublin 2x dziennie przy wydaniach głównego serwisu informacyjnego (4 tygodnie, 2 razy dziennie). Format reklamy: spot 45 sek.
- **Spot reklamowy** emitowany przez 4 tygodnie w 9 kinach na terenie województwa lubelskiego. Zobaczyło go minimum 120 000 mieszkańców Lublina, Zamościa, Puław, Białej

Podlaskiej, Chełma, Kraśnika oraz Opola Lubelskiego, przed wybranymi seansami. Format reklamy: spot 45 sek.

Dodatkowo, w kinach, w których widzowie zobaczyli spot kampanii, przed seansami rozdano **80 tysięcy zakładek do książek**, nawiązujących do motywu przewodniego kampanii. W ramach akcji promocyjnej w kinach, w holach kin zapewniono prezentację materiałów reklamowych takich jak m.in.: roll-upy oraz naklejki typu floor sticker.

- **Spoty radiowe** - kampania radiowa została zaplanowana w 5 lokalnych rozgłośniach mających siedzibę na terenie woj. lubelskiego, charakteryzujących się największą słuchalnością i największym zasięgiem na terenie woj. lubelskiego (źródłem były badania wykonane na zlecenie Komitetu Badań Radiowych *Radio Track*) tj.: Radio Lublin, Eska Lublin, Eska Zamość, Złote Przeboje Lublin, Złote Przeboje Zamość. Format reklamy: spot: 30 sek. Łącznie wyemitowano 1 500 spotów radiowych (6 rodzajów spotów).
- **Internet** - w ramach działania stworzony został tzw. landing page kampanii pod adresem: <http://rpo.lubelskie.pl/kampania2014/>

Landing page kampanii.

Ponadto, kampania internetowa prowadzona była na portalu YouTube.pl w formie InStream (tj. w formie reklamy umożliwiającej emisję filmu reklamowego przed, w trakcie lub po materiale video w oknie odtwarzacza) poprzez 2 spoty reklamowe (45 sec. oraz making-off). Wskaźnik wyświetleń obydwu filmów wyniósł **371 659**, natomiast wskaźnik pełnych obejrzeń wyniósł **41 895**.

FACEBOOK

Elementami kampanii, związanymi z Internetem, były działania prowadzone na portalu **Facebook**. Warto zaznaczyć, że działania na portalu Facebook, będą trwać do końca listopada 2014 r.

Krótkie wpisy o wybranych obszarach i inwestycjach dofinansowanych z RPO, oraz sondy na temat RPO przekonały wielu, że zmiany na Lubelszczyźnie nie są wirtualne. Ponadto, fani Regionalnego Programu Operacyjnego mogli spróbować swoich sił w autorskich aplikacjach (m.in. w postaci gier i konkursów z nagrodami) przygotowanych specjalnie dla nich m.in.:

- „Lubelskie w UE. Wybierz najważniejsze wydarzenie dekady”
- „Lubelskie. Sam zobacz!”,
- „Lubelskie. Co jeszcze możemy zmienić dzięki RPO?”.

Dodatkowo, w trakcie przygotowania jest procedura postępowania w przypadku pojawienia się negatywnych zjawisk na profilu RPO WL oraz „Strategia działań na profilu RPO WL 2007-2013 na okres od 01.07.2014 r., do 31.12.2014 r.”

Działania prowadzone na portalu Facebook.

Obok ww. działań wydrukowano **9 tys. plakatów** (6 wariantów) dotyczących kampanii, które rozesłane zostały do Urzędów gmin i powiatów województwa lubelskiego.

EFEKTY

Szczegółowe dane dot. efektów i zasięgu kampanii znajdują się w sprawozdaniu rocznym, ze względu na brak wygenerowanego w chwili obecnej szczegółowego raportu podsumowującego przeprowadzone ww. działanie.

Promocja, Działania informacyjno – promocyjne wspomagające kampanię promocyjno-wizerunkową (IZ RPO) – Impreza plenerowa związana z dziesiątą rocznicą przystąpienia Polski do UE

IZ RPO WL włączyła się w organizację w akcji promocyjnej prowadzonej przez IK NSRO związanej z obchodami, w dniu 1 maja 2014 roku, dziesiątej rocznicy przystąpienia Polski do UE poprzez m.in.

- wspieranie działań IK NSRO jako podmiotu koordynującego wszystkie elementy ww. akcji,
- pomoc merytoryczną Telewizji Polskiej S.A. w realizacji audycji i spotów telewizyjnych,
- organizację imprezy plenerowej w Lublinie w dniu 1 maja 2014 r.,
- udzielanie niezbędnej pomocy Beneficjentom RPO WL w przygotowaniu i organizacji Dni Otwartych Funduszy Europejskich w dniach 1-11 maja 2014 roku (m.in. druk i dystrybucja ulotek i plakatów zachęcających do udziału w ww. wydarzeniu).

Impreza plenerowa w Lublinie

Okragła rocznica członkostwa Polski w Unii Europejskiej była okazją do zaprezentowania mieszkańcom regionu projektów wspartych z funduszy europejskich. To był także dobry moment, aby beneficjenci tych środków pochwalili się swoimi osiągnięciami.

„Dni Otwarte Funduszy Europejskich” ruszyły **1 maja**. W województwie lubelskim zaingurowało je wydarzenie promocyjne na **Placu Zamkowym w Lublinie**. Jego celem było zaprezentowanie zmian, jakie zaszły na Lubelszczyźnie w ciągu ostatniego dziesięciolecia, dzięki środkom europejskim.

Na zdjęciach widać Stare Miasto w Lublinie, Plac Zamkowy - główną arenę, na którym zorganizowano wydarzenie "10 lat w UE" w Lublinie oraz Zamek Lubelski (sąsiadujący z Pl. Zamkowym), jeden z symboli Lublina, który został odnowiony dzięki środkom europejskim.

Program przewidywał umieszczenie na Placu Zamkowym trzech namiotów sferycznych, w największym na zaproszenie Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie, zaprezentowali się m.in. Beneficjenci Regionalnego Programu Operacyjnego. Wśród nich znaleźli się: przedstawiciele instytucji kultury, branży turystycznej oraz przedsiębiorcy z regionu.

Miasteczko ruchu drogowego i namioty sferyczne, a w nich strefa beneficjentów Regionalnego Programu Operacyjnego i punkty informacyjne o funduszach europejskich, gdzie organizowano konkursy z nagrodami.

Ponadto podczas rodzinnego pikniku odbyły się pokazy ratownictwa medycznego i drogowego z wykorzystaniem sprzętu wspartego z funduszy europejskich, darmowe porady kosmetyczne prowadzone przez właścicieli firm, którzy skorzystali ze wsparcia, degustacje potraw regionalnych i wyrobów piekarniczo-cukierniczych, dostarczonych przez przedsiębiorstwa, które pozyskały środki unijne na rozwój swojej działalności. Zaprezentowano również atrakcje turystyczne na Lubelszczyźnie, które powstały lub zostały odnowione dzięki RPO 2007-2013.

Pokaz ratownictwa medycznego z wykorzystaniem specjalistycznych narzędzi kupionych dzięki unijnemu wsparciu.

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

W ramach pikniku rodzinnego na Błoniach pod Zamkiem odbyły się liczne konkursy, gry i zabawy dla dzieci/dorosłych, w których można było wygrać ciekawe nagrody, m.in.: bilety na przejazd Nadwiślańską Kolejką Wąskotorową (wszystkie bilety/wejściówki dotyczyły miejsc, które otrzymały wsparcie z Funduszy Europejskich).

Idąc w stronę Błoni nie można było ominąć wystawy fotograficznej prezentującej projekty dofinansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego (fot. 1). Na pozostałych zdjęciach strefa dla dzieci na Błoniach pod Zamkiem, która cieszyła się szczególnym zainteresowaniem.

Akcja miała również charakter prospołeczny. W wydarzeniu brało udział Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Lublinie, które udostępniło Krwiobus. W tym czasie, w innej części placu, można było skorzystać m.in. z bezpłatnych badań ciśnienia krwi itp.

Jednym z kulminacyjnych punktów imprezy było zdmuchnięcie świeczek na urodzinowym torcie upieczonym przez Beneficjenta RPO WL dla 1 000 osób. Na scenie przed Zamkiem wystąpił m.in. kabaret „Świerszczchrząszcz” ze Szczepieszyna, zespół „Pawkin”, którego członkowie pochodzą z Kraśnika i Lublina. Muzyczną gwiazdą wieczoru był natomiast zespół „Bracia” z Lublina, a impreza zakończyła się niestandardowym pokazem Fireshow.

Dodatkowo, na Dziedzińcu Zamku Lubelskiego jako wydarzenie towarzyszące odbył się koncert symfoniczny **Polskiej Orkiestry SINFONIA IUVENTUS** pod batutą Tadeusza Wojciechowskiego, który w programie zaprezentował: Polonez F. Chopina/G. Fitelberga oraz IX Symfonię L. van Beethovena.

Dni Otwarte Funduszy Europejskich u Beneficjentów RPO WL

W dniach od 1 do 11 maja br., w **28** miejscowościach i miastach województwa lubelskiego odbyły się Dni Otwarte FE u **50** Beneficjentów RPO WL.

Beneficjenci RPO WL otworzyli swoje projekty bezpłatnie, ze zniżką lub zapewnili dodatkowe atrakcyjne aktywności, jak np. umożliwienie zwiedzenia niedostępnych na co dzień miejsc, typu: hale produkcyjne, kulisy teatru itp.

Przykładowo w niedzielę, 4 maja w ramach akcji „Dni Otwartych Funduszy Europejskich” Gmina Miejska Hrubieszów przy Transgranicznym Centrum Informacji Turystycznej w Hrubieszowie zorganizowała "**Gocki rajd rowerowy**", w którym uczestniczyło **ponad 30 osób**.

Trasa rowerowa o długości około 25 km przebiegała przez miejscowości: Hrubieszów-Gródek-Czumów-Masłomęcz-Hrubieszów. W trakcie rajdu w Masłomęczu w „Wiosce Gotów” odbył się konkurs wiedzy o Unii Europejskiej, życiu i obyczajach Gotów. Zorganizowano ognisko, a uczestnicy konkursu otrzymali nagrody.

We wtorek, 6 maja Wydział Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie zaprezentował zainteresowanym mieszkańcom miasta rezultaty i efekty projektu „Poprawa dostępu do bazy dydaktycznej na Wydziale Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu UM w Lublinie” zrealizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego. Dzięki temu przedsięwzięciu kształcenie na Wydziale odbywa się dziś w oparciu o najnowsze standardy.

Zwiedzający Wydział mogli obejrzeć sale wykładowe wyposażone w nowoczesny sprzęt oraz pracownie, w których nauka odbywa się m.in. na symulatorach i fantomach. W program wpisano ponadto pomiary ciśnienia tętniczego krwi i tkanki tłuszczowej oraz zajęcia z pierwszej pomocy przedmedycznej. W tych ostatnich chętnie uczestniczyły dzieci z lubelskich przedszkoli.

9 maja na parterze **Biblioteki Głównej - Regionalnego Ośrodka Rolniczej Informacji Naukowej** otwarto wystawę pt. "Inwestycje Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie realizowane z funduszy europejskich w latach 2005-2014". Na archiwalnych zdjęciach z początków budowy każdego z obiektów, można było najlepiej porównać, jak bardzo zmienił się uniwersytet dzięki wykorzystaniu przyznanych środków unijnych.

W ramach obchodów **"Dni Otwartych"** Funduszy Unijnych Biblioteka Główna UP - Regionalny Ośrodek Rolniczej Informacji Naukowej zorganizowała blok tematyczny „Biblioteka przyjazna dzieciom”. Do uczestnictwa w projekcie zgłosiły się klasy z dwóch lubelskich szkół : Szkoły Podstawowej nr 21 im. Królowej Jadwigi i Szkoły Podstawowej nr 51 im. Jana Pawła II. Wizytę złożyło około stu uczniów wraz z opiekunami. W ramach spotkania dzieci zwiedziły budynek biblioteki.

Również 9 maja w ramach „Dni Otwartych Funduszy Europejskich” uczniowie Zespołu Szkół w Zwierzyńcu ucharakteryzowani na mieszkańców krajów Unii Europejskiej, po wspólnym odśpiewaniu hymnu Europy „Ody do radości”, zabrali publiczność „kolorowym pociągiem” w podróż po krajach Unii Europejskiej. Skecze nawiązujące do Anglii, Szkocji, Irlandii, Niemiec, Holandii oraz Polski, widzianej oczami obcokrajowców, rozbawiły licznie zgromadzoną publiczność.

Uczestnicy konkursów mieli okazję sprawdzić swoją wiedzę na temat Unii Europejskiej i należących do niej krajów. Ponadto uczniowie przygotowali ekspozycję w formie tablic, wystawionych na deptaku w Zwierzyńcu. Ekspozycja zawierała informacje o Unii Europejskiej, prace plastyczne uczniów przedstawiające wybrane kraje europejskie oraz projekt edukacyjny ukazujący wykorzystanie funduszy unijnych w Gminie Zwierzyniec.

EFEKTY IMPREZY PLENEROWEJ ORAZ DNI OTWARYCH FUNDUSZY EUROPEJSKICH

Na efektywność imprezy plenerowej składały się trzy elementy:

1. poszczególne działania informacyjno-promocyjne eventu:

Zbadanie skuteczności dotarcia z komunikatem promocyjnym (pozytywne efekty wykorzystania funduszy UE w województwie lubelskim na przestrzeni 10 lat obecności Polski w UE) do odbiorców we wszystkich narzędziach zastosowanych podczas promocji eventu nie była możliwa ze względu na brak narzędzi pomiaru przy większości z nich (zaproszenia, ulotki, plakaty, napisy fluorescencyjne na chodnikach). Zakładając ewentualność pojawienia się niekorzystnej pogody w dniu 1 maja IZ RPO WL przeprowadziła bardzo intensywną promocję, która pozwoliła na osiągnięcie celu.

2. frekwencja eventu (liczba uczestników eventu):

Trudno oszacować ostateczną liczbę uczestników. Wynika to z braku specjalistycznych narzędzi umożliwiających pomiar liczby uczestników eventu. W ciągu dnia miały miejsce różnego rodzaju wydarzenia zarówno na Placu Zamkowym jak i Błoniach. Plac Zamkowy (powierzchnia wynajęta przez IZ RPO), co do zasady jest w stanie pomieścić **7 tysięcy osób** jednocześnie przy założeniu 1 os/m². Jednakże w ciągu dnia przepływ uczestników był **zdecydowanie większy**. Wpływ na to miały liczne komunikaty w mediach o atrakcjach eventu (konkursy, gry, koncerty, pokazy służb mundurowych i medycznych) oraz słoneczna pogoda. Ponadto strefa dla dzieci, zorganizowana na Błoniach pod Zamkiem także cieszyła się ogromnym zainteresowaniem.

Dodatkowo IZ RPO WL zapewniła stanowisko, przy którym uczestnicy eventu mogli wyrazić swoją opinię na temat skuteczności trwającej imprezy plenerowej (m.in. czy poprzez zaprezentowanie poszczególnych elementów eventu, np. wystawy fotograficznej grupa docelowa zapoznała się z efektami wykorzystywania Funduszy Europejskich). Jak można zauważyć na poniższym zdjęciu zdecydowana większość uczestników oceniła wydarzenie jako pozytywne.

3. bezkosztowe komunikaty (informacje) w prasie/radiu/TV/internecie oraz przed i po ewencie oraz w trakcie Dni Otwartych:

Monitoring mediów, który co miesiąc dostarczany jest do IZ RPO, pozwolił na obliczenie liczby takich informacji. Biorąc pod uwagę okres od połowy kwietnia do końca maja, ukazało się blisko 30 komunikatów (informacji) nt. imprezy plenerowej i DOFE w regionie.

Warto zaznaczyć, że podczas trwania imprezy plenerowej w Lublinie, zostało zrealizowane łącze telewizyjne przez TVP przed głównym wydaniem „Wiadomości” tj. w czasie największej oglądalności.

Odnosnie frekwencji podczas Dni Otwartych, IZ RPO nie udało się uzyskać informacji o liczbie uczestników od ponad połowy Beneficjentów biorących w nich udział. Biorąc pod uwagę Beneficjentów, którzy wysłali taką informację, łączna frekwencja wyniosła blisko **10 500 osób**. Przy założeniu, że ponad połowa Beneficjentów nie przekazała informacji o liczbie osób biorących udział w Dniach Otwartych, można założyć, że łączna rzeczywista frekwencja była zdecydowanie większa. Warto podkreślić, że większość Beneficjentów uczestniczących w Dniach Otwartych wyrażała chęć powtórnego uczestnictwa w podobnym wydarzeniu.

Promocja, Działania promocyjne wspomagające kampanie IZ RPO (IP II) – II edycja Targów dla przedsiębiorczych 2014

Lubelskie firmy pokazują, na co wydały pieniądze z Unii Europejskiej

2014 rok to także czas intensywnej promocji efektów realizacji I i II Osi Regionalnego Programu Operacyjnego. LAWP w Lublinie, skupiła się na pokazaniu jak dzięki unijnym dotacjom rozwijają się firmy z regionu i jak korzysta z tego każdy z nas. Świetną okazją do zaprezentowania, choć części z beneficjentów LAWP były zorganizowane 30 maja 2014 roku *Targi dla Przedsiębiorczych* będące II edycją wydarzenia zapoczątkowanego w 2013 roku.

Trzydziestu wystawców reprezentujących różne branże prezentowało, co osiągnęli dzięki finansowej pomocy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2007-2013.

Setki osób odwiedzających targi przekonało się, że fundusze unijne dotyczą każdego. Mieszkańcy województwa lubelskiego leczą się w nowoczesnie wyposażonych gabinetach lekarskich, odpoczywają w eleganckich i komfortowych hotelach, dbają o urodę w profesjonalnie

wyposażonych salonach piękności. Możliwe, że nigdy nie skorzystałyby z oferty tych miejsc gdyby nie środki europejskie z Regionalnego Programu Operacyjnego.

Wśród wystawców znalazły się zarówno małe przedsiębiorstwa, znane jedynie na lokalnym lub regionalnym rynku, jak i prężne firmy o wyrobionej marce. Wszystkie przedstawiały swoje produkty lub usługi. Obok dużych producentów np. drewnianych domów, stolarki okiennej i drzwiowej, maszyn dla przemysłu papierniczego, czy urządzeń elektroenergetycznych, w Galerii Olimp w Lublinie obecni byli także przedstawiciele małego biznesu - drukarnie, studio audio-video, szkoła językowa, przedszkole, gabinety lekarskie. Sporą grupę wystawców stanowiły firmy działające w branży turystycznej. Z jednej strony hotele, pensjonat, czy restauracja, z drugiej studio sportowo-taneczne i pasjonaci organizujący wyprawy terenowe po Roztoczu.

II edycja Targów dla przedsiębiorczych odbyła się 30 maja 2014 roku w Galerii Olimp w Lublinie.

Odwiedzający targi z zainteresowaniem przyglądali się ofercie wystawców. Byli ciekawi możliwości pozyskania dofinansowania na rozwój firm. Świadczyły o tym liczne pytania o warunki takiego wsparcia. Społeczeństwo jest świadome, że to właśnie rozwój przedsiębiorczości jest ogromną szansą dla województwa lubelskiego.

Natomiast sami przedsiębiorcy po raz kolejny udowodnili, że są otwarci na wyzwania. Już niebawem będą mogli skorzystać z kolejnych pieniędzy pochodzących z Unii Europejskiej. Taką szansę da im nowa perspektywa finansowa na lata 2014-2020 i jeszcze większe niż dotychczas środki na rozwój przedsiębiorczości.

By zintensyfikować przekaz nt. efektów realizacji RPO dla przedsiębiorców Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości na wrzesień zaplanowała drugą odsłonę tego wydarzenia. Mieszkańcy Lubelszczyzny poznają wtedy ofertę kolejnych firm, które rozwinęły się dzięki dofinansowaniu z RPO WL. Duże zainteresowanie targami ze strony przedsiębiorców i odwiedzających pozwala przypuszczać, że kolejna, jesienna edycja będzie równie udana.

Jednym z wystawców była firma Verano z Lublina, specjalizująca się w produkcji grzejników i klimakonwektorów. Przedsiębiorstwo wysyła swoje produkty m.in. na Białoruś i Ukrainę oraz do Estonii, Litwy, Łotwy i Rosji. W Polsce ogrzewanie kanałowe marki Verano zainstalowano m.in. w Centrum Nauki Kopernik i na Stadionie Narodowym w Warszawie oraz Porcie Lotniczym Lublin.